

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Ing. V., podnikajúci pod obchodným menom A., D., IČO X.**, zastúpeného JUDr. E.Š., advokátom, H. proti žalovanému **P., a. s., X. IČO X.**, zastúpenému JUDr. J.V., advokátom, **o zaplatenie sumy 263 097,-- Sk (8 733,22 Eur)**, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 23. októbra 2007 č. k. 16 Cob 66/2007-229, takto

r o z h o d o l :

Napadnutý rozsudok odvolacieho súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd v Trenčíne rozsudkom z 12. 03. 2007 č. k. 39 Cb 43/2006-175 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 263 097,-- Sk s 0,05% úrokom z omeškania za každý deň omeškania od 12. 12. 2001 do zaplatenia a náhradu trov konania vo výške 76 359,-- Sk. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca bol na základe zmluvy o výhradnom práve na zastupovanie, obchodné využívanie a ďalšie množenie odrôd M, M., a. s., na území Slovenskej republiky, uzavretej 02. 01. 1994 nositeľom výhradného práva na skúšanie, prihlasovanie k registrácii, prihlasovanie k právnej ochrane, množeniu a obchodnému využívaniu osív odrôd v Slovenskej republike. Podľa článku II. ods. 4 tejto zmluvy mal žalobca právo uzatvárať licenčné zmluvy a inkasovať licenčné poplatky z predaja osív, ktoré po odpočte provízie bez meškania mal previesť na účet M.. K ukončeniu platnosti tejto výhradnej licenčnej zmluvy došlo výpoveďou zo strany poskytovateľa licencie, ktorú žalobca prevzal dňa 19. 05. 1999 a dvojročná výpovedná lehota uplynula dňa 20. 05. 2001. Počas platnosti tejto zmluvy uzavreli žalobca a žalovaný dňa 25. 05. 2000 zmluvu č. 25/2000 o poskytovaní nevýlučnej licencie na výrobu osív odrôd spoločnosti H., a. s., k obchodnému využitiu na množiteľské a bežné plochy pre rok 1999/2000 na odrody pšenice ozimnej

a jačmeňa ozimného s tým, že zmluva platila v období od 01. 08. 1999 do 30. 07. 2000. Dodatok č. 1 z 21. 02. 2001 ku zmluve č. 25/2000 považoval súd prvého stupňa za neplatný právny úkon, nakoľko dodatok č. 1 bol uzavretý v čase, kedy zmluva, ku ktorej bol prijatý, už neplatila, a teda účastníci nemohli vykonať platnú zmenu dohodnutých obchodných podmienok. Z uvedeného vyvodil súd prvého stupňa záver, že od 01. 08. 2000 do uzatvorenia zmluvy č. 5/2001 z 09. 10. 2001, nebol právny vzťah medzi účastníkmi konania zmluvne upravený. Súd prvého stupňa mal za to, že na strane žalovaného vzniklo za obdobie od 01. 08. 2000 bezdôvodné obohatenie, spočívajúce v predaji certifikovaných osív odrôd pšenice ozimnej BREA a BOKA z úrody, založenej na jeseň roku 2000, ktorej žatva bola v lete 2001 a predaj osiva sa uskutočňoval na jeseň roku 2001. Súd vyhodnotil všeobecnú licenčnú zmluvu zo dňa 17. 08. 2000, uzavretú medzi spoločnosťou M. ČR, s.r.o. a obchodnou spoločnosťou M. SLOVAKIA, s. r. o. ako absolútne neplatnú, keďže dňa 17. 08. 2000 nemala spoločnosť M. ČR, s. r. o., voľné právo na udeľovanie výhradného práva odrody BREA a BOKA na území Slovenskej republiky z dôvodu existencie zákonnej prekážky, spočívajúcej vo výhradnom práve pre tieto odrody, t. j., že tieto výhradné práva patrili žalobcovi. Takisto vyhodnotil za absolútne neplatnú aj sublicenčnú zmluvu č. 28/2001 z 13. 08. 2001, uzatvorenú medzi spoločnosťou M. SLOVAKIA, s. r. o. a žalovaným, na základe ktorej zaplatil žalovaný licenčné poplatky vo výške 263 097,-- Sk spoločnosti M. SLOVAKIA, s. r. o.

Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací na odvolanie žalovaného rozsudkom z 23. októbra 2007 č. k. 16 Cob 66/2007-229 rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu zamietol a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy prvostupňového konania vo výške 80 867,-- Sk a trovy odvolacieho konania vo výške 36 710,-- Sk. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že je zrejmé, že v dôsledku absencie záväzkového vzťahu – písomnej sublicenčnej zmluvy - nemohlo dôjsť zo strany žalovaného k porušeniu zmluvnej povinnosti, spočívajúcej v úhrade licenčných poplatkov. Odvolací súd sa však nestotožnil s názorom prvostupňového súdu, že žalovaný je povinný zaplatiť sumu 263 097,-- Sk titulom bezdôvodného obohatenia, rovnajúceho sa výške licenčných poplatkov, vrátane DPH. Dospel k záveru, že ak žalovaný zaplatil licenčné poplatky na základe zmluvy č. 28/2001 z 13. 08. 2001 majiteľovi šľachtiteľských oprávnení – spoločnosti M. ČR, prostredníctvom spoločnosti M. Slovakia, s. r. o., postupoval tak v súlade s ustanovením § 7 ods. 2 zákona č. 132/1989 Zb. o ochrane práv k novým odrodám rastlín a plemenám zvierat,

v zmysle ktorého majiteľ pôvodnej odrody má minimálne právo na odmenu z obchodného využívania odvodenej odrody. Naopak žalovaný bez existencie platnej sublicenčnej zmluvy nemal právny titul na platenie licenčných poplatkov žalobcovi. Odvolací súd vyjadril názor, že ak spoločnosť M. ČR, s. r. o., ako právny nástupca spoločnosti H., a. s., K., porušila uzavretím zmluvy so spoločnosťou M. Slovakia, s. r. o., práva žalobcu, vyplývajúce zo zmluvy, uzavretej dňa 01. 02. 1994, ktoré mu patrili až do 20. 05. 2001, za takého porušenia povinnosti nemôže znášať následky žalovaný, lebo tento svojím konaním vo vzťahu k žalobcovi neporušil žiadnu povinnosť, ani sa na jeho úkor bezdôvodne neobohatil.

Žalobca podal proti rozsudku odvolacieho súdu dovolanie z dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. – v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O. s. p. podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. – konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.- rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

V dovolaní namietal skutočnosť, že odvolací súd v rámci odvolacieho konania vôbec nezopakoval dokazovanie v potrebnom rozsahu podľa § 213 ods. 2 O. s. p. (v znení účinnom ku dňu podania odvolania), podľa ktorého, ak má odvolací súd za to, súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu opakuje sám. Tvrdil, že odvolací súd neaplikoval ani jedno z ustanovení § 213 ods. 2 až 4 O. s. p., čo znamená, že postupoval podľa § 213 ods. 1 O. s. p., podľa ktorého je odvolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvého stupňa. Žalobca zastával názor, že napriek tomu, že odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvého stupňa, Krajský súd v Trenčíne nepostupoval podľa tohto ustanovenia, čím porušil procesnoprávny predpis a na základe tohto porušenia nesprávne rozhodol. Žalobca ďalej uviedol, že odvolací súd zvrátil výsledok sporu iba na základe toho, že ani nezopakoval dokazovanie a ani ho nedoplnil, jednoducho napadnutý rozsudok zmenil iba na základe niektorých skutočností, ktoré vyplývajú z dokazovania, ktoré nevykonal ani jeho zopakovaním alebo doplnením. Nesúhlasil s postupom súdu druhého stupňa, keď na odvolacom pojednávaní nespomenul dôkazné prostriedky, o ktoré bude opierať svoje rozhodnutie, čím odňal žalobcovi možnosť vyjadriť sa k týmto dôkazom, a teda ako účastníkovi konania mu odňal možnosť konať pred súdom.

Poukázal na to, že odvolací súd v rámci dokazovania dospel k záveru, že šľachtiteľské osvedčenia, udelené Ministerstvom pôdohospodárstva SR dňa 21. 05. 2001 obchodnej spoločnosti M. ČR, s. r. o., B., sú platné, preto žalobu zamietol, pričom neposkytol žalobcovi možnosť vyjadriť sa k platnosti týchto šľachtiteľských osvedčení. Takisto odvolací súd neumožnil žalobcovi vyjadriť sa k oznámeniu Ministerstva pôdohospodárstva SR zo 16. 06. 2005, ako k dôkaznému prostriedku, čím došlo k naplneniu skutkovej podstaty dovolacieho dôvodu podľa § 241 ods. 1 O. s. p. v spojení s ustanovením § 237 písm. f/ O. s. p.

Podľa názoru žalobcu odvolací súd nesprávne právne posúdil vec, keď na daný stav aplikoval ustanovenie § 7 ods. 2 zákona č. 132/1989 Zb., v zmysle ktorého majiteľ pôvodnej odrody má minimálne právo na odmenu z obchodného využívania odvodenej odrody. Mal za to, že na vzťahy, vzniknuté medzi nadobúdateľom licencie (žalobcom) a nadobúdateľom sublicencie (žalovaným) nie je možné aplikovať ustanovenia o právnych vzťahoch medzi šľachtiteľom pôvodnej odrody a šľachtiteľom odvodenej odrody. Poukázal, že odrody Brea a Boka nie sú odvodnými odrodami, a preto aplikácia § 7 ods. 2 zákona č. 132/1989 Zb. vôbec neprichádza do úvahy a že odmenu podľa citovaného ustanovenia si nemožno zamieňať s licenčnými poplatkami.

Ďalej uviedol, že v zmluve č. 25/2000 malo byť správne v článku VII. ods. 1 uvedené, že zmluva platí od 01. 08. 2000 do 30. 07. 2001, a to z dôvodu, že zmluva bola uzavretá dňa 25. 05. 2000, a teda sa môže vzťahovať iba na sezónu 2000/2001. Je zrejmé, že v danom prípade došlo k chybe v písaní.

Zastával názor, že sublicenčná zmluva, uzavretá medzi žalovaným a spoločnosťou M. SLOVAKIA, s. r. o., dňa 13. 08. 2001, sa týka sezóny jeseň 2001 – leto 2002, čo znamená, že s predmetom sporu nemá nič spoločné.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti žalobca navrhol, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu.

K podanému dovolaniu sa vyjadril žalovaný. Uviedol, že v odvolacom konaní nedošlo k vadám konania, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania. Namietal, že exkluzivita žalobcu

zanikla dňa 30. 11. 2000, a teda podpísanie sublicenčnej zmluvy medzi žalovaným a spoločnosťou M. SLOVAKIA, s. r. o. dňa 13. 08. 2001, nebolo porušením jeho exkluzivity. Žalovaný navrhoval dovolanie zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie bolo podané v lehote oprávnenou osobou, obsahuje náležitosti stanovené § 241 O. s. p. a smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom, prejednal dovolanie bez nariadenia pojednávania podľa § 243a ods. 1 O. s. p. a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Dovolaním z dôvodov uvedených v § 237 O. s. p. je možné napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu, bez ohľadu na jeho formu, obsah alebo povahu predmetu konania. Dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je v takom prípade prípustné iba vtedy, ak touto vadou rozhodnutie skutočne trpí, teda ak sa stali skutočnosťami, v dôsledku ktorých vada vznikla a prejavila sa v napadnutom rozhodnutí odvolacieho súdu. K tomu, či rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté niektorou z väd, uvedených v § 237 O. s. p., prihliada dovolací súd nielen na podnet dovolateľa, ale aj z úradnej povinnosti (§ 242 O. s. p.).

V prejednávannej veci je dovolanie prípustné podľa § 238 ods. 1 O. s. p., v zmysle ktorého dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej.

Žalobca v dovolaní poukazuje aj na existenciu dovolacieho dôvodu, uvedeného v ustanovení § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p., podľa ktorého dovolanie možno odôvodniť aj tým, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Za vadu konania v zmysle citovaného ustanovenia možno považovať aj skutočnosť, ak rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza z neúplného alebo nesprávneho zisteného skutkového stavu veci. O vadu konania pri zisťovaní skutkového stavu sa jedná najmä vtedy, ak

pri dokazovaní súd nepostupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku.

Dovolací dôvod podľa ustanovenia § 242 ods. 2 písm. b/ O. s. p. je daný aj v prípade, ak odvolací súd vychádzal pri rozhodovaní veci z iného skutkového základu, než súd prvého stupňa bez toho, aby postupoval v zmysle ustanovenia § 213 ods. 2 O. s. p. a zopakoval dôkazy, na ktorých založil svoje zistenia súd prvého stupňa, prípadne, aby dokazovanie doplnil.

V predmetnom spore si žalobca uplatnil nárok na zaplatenie 263 097,-- Sk s príslušenstvom z dôvodu, že žalovaný na jeseň roku 2001 predal osivo, založené na jeseň roku 2000, kedy licenčné práva z odrôd pšenice ozimnej BREA a BOKA patrili výhradne žalobcovi, čím na strane žalovaného vzniklo bezdôvodné obohatenie, predstavujúce výšku licenčných poplatkov.

Vyhovujúce rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádzalo zo skutočnosti, že od 01. 08. 2000 do uzatvorenia zmluvy č. 5/2001 z 09. 10. 2001, nebol právny vzťah medzi účastníkmi konania zmluvne upravený, a preto konštatoval, že na strane žalovaného vzniklo za obdobie od 01. 08. 2000 bezdôvodné obohatenie, spočívajúce v predaji certifikovaných osív odrôd pšenice ozimnej BREA a BOKA z úrody založenej na jeseň roku 2000, ktorej žatva bola v lete 2001 a predaj osiva sa uskutočňoval na jeseň roku 2001. Súd prvého stupňa ďalej vyhodnotil všeobecnú licenčnú zmluvu zo dňa 17. 08. 2000, uzavretú medzi spoločnosťou M. ČR, s. r. o. a obchodnou spoločnosťou M. SLOVAKIA, s. r. o. ako absolútne neplatnú, keďže dňa 17. 08. 2000 nemala spoločnosť M. ČR, s. r. o. voľné právo na udeľovanie výhradného práva odrody BREA a BOKA na území Slovenskej republiky z dôvodu existencie zákonnej prekážky, spočívajúcej vo výhradnom práve pre tieto odrody, nakoľko tieto výhradné práva patrili žalobcovi. Takisto vyhodnotil za absolútne neplatnú aj sublicenčnú zmluvu č. 28/2001 zo dňa 13. 08. 2001, uzatvorenú medzi spoločnosťou M. SLOVAKIA, s. r. o. a žalovaným, na základe ktorej zaplatil žalovaný licenčné poplatky vo výške 263 097,-- Sk spoločnosti M. SLOVAKIA, s. r. o.

Odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zmenil, pretože dospel k záveru, že ak žalovaný zaplatil licenčné poplatky na základe sublicenčnej zmluvy č. 28/2001 zo dňa

13. 08. 2001 majiteľovi šľachtiteľských oprávnení – spoločnosti M. ČR, s. r. o., prostredníctvom spoločnosti M. SLOVAKIA, s. r. o., postupoval tak v súlade s ustanovením § 7 ods. 2 zákona č. 132/1989 Zb. o ochrane práv k novým odrodám rastlín a plemenám zvierat. Uviedol, že žalovaný v súvislosti s povinnosťou uhradiť licenčné poplatky za obchodné využívanie označených odrôd pšenice nebol povinný a ani nemohol skúmať platnosť, resp. neplatnosť zmlúv, uzavretých medzi spoločnosťou M. ČR, s. r. o. a M. Slovakia, s. r. o., prípadne platnosť, či neplatnosť odstúpenia spoločnosti M. ČR, s. r. o. od zmluvy o výhradnom práve na zastupovanie, uzavretej dňa 02. 01. 1994 so žalobcom. S ohľadom na šľachtiteľské osvedčenia Ministerstva pôdohospodárstva SR zo dňa 21. 05. 2001 nemal dôvod pochybovať o vlastníctve šľachtiteľských oprávnení spoločnosti M. ČR, s. r. o. a nemal dôvod pochybovať ani o platnosti zmlúv, uzavretých medzi touto spoločnosťou a spoločnosťou M. SLOVAKIA, s. r. o. v nadväznosti na odstúpenie od zmluvy zo dňa 02. 01. 1994, uzavretej so žalobcom a následne aj na výpoveď predmetnej zmluvy.

Konštatoval, že ak spoločnosť M. ČR, s. r. o. ako právny nástupca spoločnosti H., a. s., K. (predtým obchodným menom M.) porušila uzavretím zmluvy so spoločnosťou M. Slovakia, s. r. o. práva žalobcu, vyplývajúce zo zmluvy, uzavretej dňa 01. 02. 1994, ktoré mu patrili až do 20. 05. 2001, za také porušenie povinností nemôže znášať následky žalovaný, lebo ten svojím konaním vo vzťahu k žalobcovi neporušil žiadnu povinnosť a ani sa na jeho úkor bezdôvodne neobohatil.

Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu je zrejmé, že odvolací súd rozhodol na základe iných skutkových zistení ako súd prvého stupňa. Uvedené závery odvolací súd prijal bez toho, aby dokazovanie v zmysle § 213 ods. 2 O. s. p. v potrebnom rozsahu sám opakoval. V konaní pred odvolacím súdom preto došlo k vade, ktorá môže mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, čím je daná existencia dovolacieho dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. Vzhľadom na uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolaním napadnutý rozsudok Krajského súdu v Trenčíne podľa § 243b ods. 1, 2 O. s. p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Vzhľadom na zistenú vadu konania sa dovolací súd ostatnými dovolacími dôvodmi, uvádzanými žalobcom nezaoberal.

O trovách dovolacieho konania rozhodne súd v novom rozhodnutí o veci (§ 243d ods. 4 O. s. p.).

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 23. apríla 2009

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu